

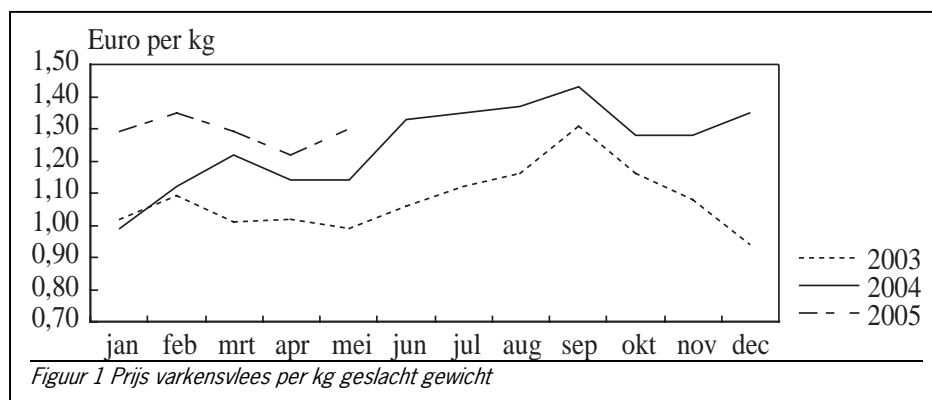
KWARTAALRAPPORTAGE VLEESVARKENS: SALDO POSITIEF

Jan Bolhuis en Arjan Wisman

Naast inkomensramingen op jaarbasis, die het LEI onder andere publiceert in het Landbouw Economisch Bericht, wordt sinds juni 2004 de stemming in de sector ook op eerdere momenten gepeild. De stemming wordt hierbij bepaald door de ontwikkeling van het saldo van de opbrengst van verkochte dieren en de kosten voor biggen en voer en de overige toegerekende kosten (zoals gezondheidszorg en energie). Deze laatstgenoemde kosten zijn vastgesteld op een constant bedrag per bedrijf per jaar. In de berekeningen wordt uitgegaan van een bedrijfsomvang van 1.300 vleesvarkens per bedrijf.

Markt en prijs

De varkensstapel in Nederland zal dit jaar een flinke groei laten zien. Die conclusie kan worden getrokken uit de decembersteekproef met de omvang van de varkensstapel. Hieruit blijkt dat de varkensstapel is toegenomen tot 11,1 miljoen dieren (+3,5%). De stijging komt geheel voor rekening van het aantal zeugen en biggen. De varkensvleesproductie zal met ingang van het tweede kwartaal dan ook flink toenemen. Voor geheel 2005 verwacht het PVE dat de Nederlandse productie met ruim 6% zal toenemen. De Europese Commissie verwacht voor 2005 in de EU-15 een vrijwel gelijke productie (+0,1%) als in 2004. De consumptie van varkensvlees in ons land is in het eerste kwartaal met circa 6% gedaald. Er is een flinke verschuiving opgetreden ten gunste van pluimveevlees. Het hoge prijspeil van december 2004 kon dan ook niet worden vastgehouden (figuur 1). Op zich is dit ook niet verwonderlijk, want de vleesverkopen vallen na de jaarwisseling altijd wat terug.

Figuur 1 Prijs varkensvlees per kg geslacht gewicht

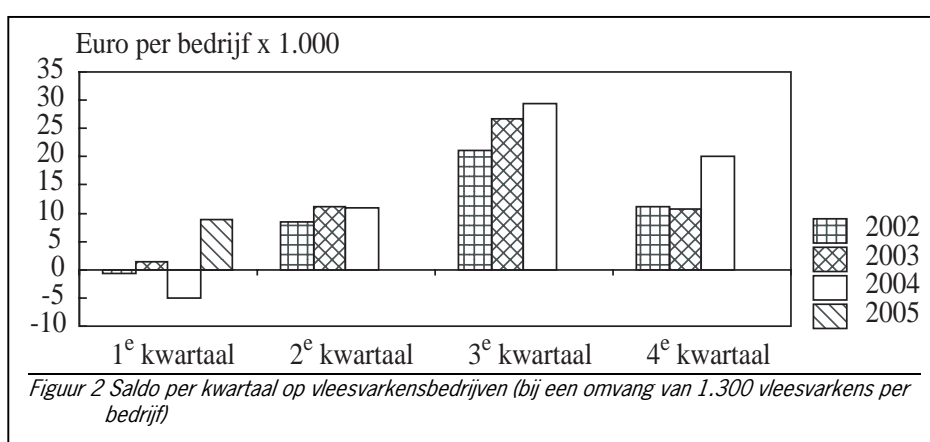
Wereldmarkt positief

Op de wereldmarkt bleef de positieve stemming overheersen. De Deense export naar Japan en een aantal Oost-Europese landen waaronder Rusland kende een gunstig verloop, waardoor het prijspeil in Denemarken zelfs even boven het niveau van Nederland kwam. In de loop van het eerste kwartaal verbeterde de afzet geleidelijk en liepen de prijzen op. Zo is er een wat wisselend beeld ontstaan. Het optimisme dat aan het begin van het jaar heerste over de prijsontwikkeling in 2005 nam langzamerhand af. De verwachtingen op de termijnmarkt van Hannover duiden op een langzaam dalende prijs tot het eind van het jaar. De uitvoer van levende slachtvarkens nam in vergelijking met het eerste kwartaal van vorig jaar flink toe. Deze ontwikkeling zette zich de afgelopen maanden voort en werd veroorzaakt door een sterke groei van de export naar Duitsland waar de varkensprijzen hoger liggen dan in ons land. De tweede plaats in rangorde van vleesvarkensprijzen wordt inmiddels ingenomen door Hongarije waar de varkensstapel vorig jaar sterk is teruggelopen. In Nederland ontwikkelden zich de biggenprijzen positief en bewogen zich op een hoog niveau. Vanwege de goede varkensprijzen was er veel vraag vanuit de mesterijen. Hoewel de export naar de Zuid-

Europese landen verder terugliep nam het exportsaldo toe door een hogere uitvoer naar Duitsland en de nieuwe lidstaten waaronder Polen en Hongarije. De laatste maanden is de biggenmarkt redelijk in evenwicht en zijn de prijzen sterk gerelateerd aan de ontwikkeling van de varkensprijzen.

Resultaten

Door bovengenoemde marktontwikkelingen is voor de vleesvarkensbedrijven het jaar 2005 gunstiger begonnen dan 2004. De opbrengstprijis lag in het eerste kwartaal van 2005 met 1,31 euro 20 procent hoger dan in het eerste kwartaal van vorig jaar. Dat betekent op bedrijfsniveau een voordeel van 17.000 euro. Voor de biggen werd gemiddeld 51 euro betaald, 9 euro meer dan vorig jaar. De voerkosten liggen 13% lager, waardoor in het eerste kwartaal een saldo per bedrijf resteert dat bijna 14.000 euro hoger uitkomt dan in hetzelfde kwartaal van 2004. In voorgaande jaren waren de saldi in het eerste kwartaal meestal vrij teleurstellend (figuur 2).

Behalve de lagere opbrengstprijzen zorgen de relatief hoge biggenprijzen in het voorjaar meestal voor matige resultaten. Het derde kwartaal en in iets mindere mate het vierde kwartaal laten vaak duidelijk hogere saldi zien. Dat was ook in 2004 het geval. Op jaarbasis werd het saldo in 2004 vooral gerealiseerd in het tweede halfjaar. Dat heeft een goed vervolg gekregen in het eerste kwartaal van 2005. Ook in de maanden april en mei zijn de resultaten zeer bemoedigend. De geraamde saldi waren in die maanden circa 2.400 en 5.200 euro, uitgaande van continue productie op basis van vervangingswaarde. Naar verwachting zal het saldo daardoor ook in het tweede kwartaal hoger zijn dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. In het verleden was een duidelijk seizoenpatroon te zien bij de vleesvarkensprijzen: meestal laag in het eerste kwartaal, oplopend tot het derde kwartaal en een iets lager vierde kwartaal. Als deze prijsverhoudingen ook voor dit jaar gelden, dan kan een op jaarbasis hoger saldo dan in 2004 verwacht worden. Het is op dit moment echter nog onzeker of dat ook werkelijk gaat gebeuren.